

32001R0381

27.2.2001

ÚRADNÝ VESTNÍK EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

L 57/5

**NARIADENIE RADY (ES) č. 381/2001
z 26. februára 2001
o vytvorení mechanizmu rýchlej reakcie**

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

nastoliť a zabezpečiť normálne podmienky pre uplatňovanie zvolených postupov, čím bude zachovaná ich účinnosť;

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva a najmä na jej článok 308,

(5) tento mechanizmus musí najmä v súlade s urýchlením rozhodovacích postupov uľahčovať zhromaždenie a rýchle rozmiestenie určitých finančných prostriedkov;

so zreteľom na návrh Komisie ⁽¹⁾,

(6) Rada a Komisia zodpovedajú za to, že zahraničné akcie vedené Európskou úniou sú v súlade so zahraničnou, bezpečnostnou, hospodárskou, sociálnou a rozvojovou politikou únie a vo vyššie spomínanej správe Európska rada rovnako zdôrazňuje potrebu posilniť účelnosť, súčinnosť a účinnosť vynakladaných prostriedkov a používaných nástrojov, aby bolo možné v krízových situáciách rýchlejšie a účinnejšie zareagovať;

so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu ⁽²⁾,

keďže:

(1) politika spoločenstva v rôznych oblastiach sveta zahŕňa rozvojovú pomoc, finančnú pomoc, pomoc v rámci hospodárskej, oblastnej a technickej spolupráce, pomoc pri výstavbe, pomoc pre utečencov a vyhnancov, pomoc pri akciách na podporu demokracie a právneho štátu, rešpektovanie ľudských práv a základných slobôd;

(7) akcie konané na základe nariadenia Rady (ES) č. 1257/96 zo 20. mája 1996 o humanitárnej pomoci ⁽³⁾ nemožno financovať v rámci tohto nariadenia;

(2) ciele programov pomoci a spolupráce a/alebo podmienky ich vykonania môžu byť ohrozené alebo priamo ovplyvnené okrem iného vývojom krízy alebo konfliktu, hroziacimi alebo pokračujúcim ohrozením práva a poriadku a bezpečnosti osôb;

(8) je potrebné, aby všetky záležitosti týkajúce sa uskutočňovania finančnej pomoci spoločenstva, ako aj vlastná kontrola použitia vynaložených prostriedkov, boli maximálne transparentné;

(3) aby mohla Európska únia zvládať krízy nevojenskými prostriedkami, bola na zasadnutí Európskej rady v Helsinkách ktorá sa konala v dňoch 10. a 11. decembra 1999 prijatá správa, v ktorej sa zdôrazňuje mechanizmus rýchleho financovania. To znamená, že Komisia v prípade potreby vytvorí fond rýchlej reakcie, čím sa urýchli finančné zabezpečenie akcií EÚ, bude možné sa spolupodieľať na akciách ďalších medzinárodných organizácií a financovať akcie nevládných organizácií;

(9) toto nariadenie berie do úvahy ochranu finančných záujmov spoločenstva a boj proti podvodom a porušovaniu predpisov;

(10) prijatie tohto nariadenia je možné jedine na základe článku 308 zmluvy,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

(4) je preto dôležité, že bol ustanovený mechanizmus, ktorý podchytí vynárajúcu sa politiku a programy spoločenstva umožní spoločenstvu rýchlo reagovať a pomôcť tak znovu

Vytvorený mechanizmus, ďalej iba „mechanizmus rýchlej reakcie“, má umožniť spoločenstvu, aby v naliehavých prípadoch a v krízových situáciách mohlo reagovať, rýchle, účinne a zodpovedajúcim spôsobom, a to za podmienok určených týmto nariadením.

⁽¹⁾ Ú. v. ES C 311 E, 31.10.2000, s. 213.

⁽²⁾ Stanovisko zo 17. januára 2001 (zaiaľ neuvverejnené v úradnom vestníku).

⁽³⁾ Ú. v. ES L 163, 2.7.1996, s. 1.

Článok 2

1. Mechanizmus rýchlej reakcie je postavený nad všetky ostatné právne nástroje spoločenstva uvedené v prílohe tohoto nariadenia.

2. Akcie, ktoré za normálnych okolností patria pod nariadenia a programy uvedené v prílohe, sa riadia podľa tohto nariadenia, ak:

a) akcia musí byť vykonaná ihneď a existujúce právne nástroje ju v rozumnej dobe vykonať neumožňujú; je teda potrebné rýchlo konať;

b) akcia je obmedzená v čase, v súlade s ustanoveniami článku 8.

3. Na rozdiel od odseku 2 akcie, ktoré patria pod nariadenie o humanitárnej pomoci, sú taktiež podľa uvedeného nariadenia financované a nemožno ich financovať podľa nariadenia o vytvorení mechanizmu rýchlej reakcie.

V priebehu určitých okolností môže Komisia rozhodnúť, že zásah prostredníctvom mechanizmu rýchlej reakcie bude účinnejší, prebehne spolu s akciou v rámci humanitárnej pomoci. V takých prípadoch je nutná úzka spolupráca, aby bola dosiahnutá optimálna spojitosť.

4. Na návrh Komisie môže Rada rozhodnutím kvalifikovanej väčšiny prílohu zmeniť.

Článok 3

1. Mechanizmus rýchlej reakcie môže byť uplatnený vtedy, ak v štátoch, ktoré sú príjemcami pomoci, vypukne alebo začne vznikať kríza, nastane situácia, kedy sú ohrozené právo, poriadok a bezpečnosť jednotlivcov alebo situácia, ktorá by mohla prerásť v ozbrojený konflikt alebo destabilizáciu štátu, a pokiaľ hrozí, že by daný stav mohol ohroziť účinky politiky a programov pomoci a spolupráce, ich účinnosť a/alebo podmienky ich správneho uskutočňovania.

2. Mechanizmus rýchlej reakcie možno uplatniť pri akciách civilnej povahy vykonávaných v rámci právnych nástrojov uvedených v prílohe, a tak v prípade krízy alebo začínajúcej krízy zachovať alebo znovu nastoliť stabilné podmienky potrebné k správne uskutočňovaniu a úspechu tejto pomoci, politiky a programov pomoci a spolupráce.

Článok 4

1. O tom, kedy sa uplatní mechanizmus rýchlej reakcie, rozhoduje spoločenstvo v súlade s ustanoveniami tohoto nariadenia.

Komisia postupuje v súlade s rozpočtovými a ďalšími platnými postupmi, vrátane postupov uvedených v článkoch 116 a 118 finančného nariadenia z 21. decembra 1977, ktoré sa vzťahujú na celkový rozpočet Európskych spoločenstiev ⁽¹⁾.

2. Skôr než Komisia rozhodne o akcii v rámci tohto nariadenia, vopred o svojom úmysle informuje Radu. V záujme súdržnosti

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 356, 31.12.1997, s. 1. Naposledy zmenené a doplnené nariadením (ES, ESUO, Euratom) č. 2673/1999 (Ú. v. ES L 326, 18.12.1999, s. 1).

zahraničných akcií, EÚ vezme Komisia pri následnom uskutočňovaní akcie náležite do úvahy postoj prijatý Radou.

Článok 5

1. Financovanie v rámci tohto nariadenia prebieha formou príspevkov.

2. Zásahy uskutočňované na základe tohto nariadenia sú oslobodené od daní, poplatkov a ciel.

Článok 6

1. Prípustnými vykonávajúcimi partnermi podľa tohto nariadenia môžu byť orgány členských štátov alebo štátov, ktoré sú príjemcami pomoci, a ich agentúry, miestne a medzinárodne organizácie a ich agentúry, organizácie tretieho sektora, verejné a súkromné subjekty trhu s príslušnými znalosťami a skúsenosťami.

2. Komisia môže uzavrieť finančné alebo rámcové dohody s príslušnými vládnyimi agentúrami, medzinárodnými organizáciami, organizáciami tretieho sektora a štátnymi a súkromnými subjektami trhu, na základe ich schopnosti rýchleho zásahu v prípade krízy. Pokiaľ sú potrebné konkrétne osobné znalosti alebo pokiaľ je dôveryhodnosť operácie a dôvera strán previazaná s konkrétnou osobou alebo organizáciou, môže Komisia podpísať zmluvy s jednotlivými organizáciami alebo subjektami trhu, bez predchádzajúcej rámcovej dohody.

3. Ak Komisia prijme rozhodnutie o spôsobe financovania v súlade s článkom 4 a ak je to prakticky možné, je na základe zodpovedajúcich rámcových dohôd uzavrená finančná dohoda s organizáciou tretieho sektora a štátnymi a/alebo súkromnými subjektami trhu, ktoré boli vybrané na vykonanie zásahu.

4. Finančnú dohodu ktorá súvisí so zásahom uskutočneným na základe tohto rozhodnutia možno uzatvoriť s organizáciou tretieho sektora, ktorá spĺňa tieto podmienky:

- je nezávislou, neziskovou organizáciou;
- jej výkonné ústredie sídli v členskom štáte spoločenstva alebo v štáte, ktorá je príjemcom pomoci spoločenstva.

Vo výnimočných prípadoch môže jej výkonné ústredie sídliť v nejakom treťom štáte.

5. Pri určovaní, ktoré súkromné subjekty trhu alebo organizácie tretieho sektora sú vhodné na financovanie zo strany spoločenstva, je potrebné vziať do úvahy tieto faktory:

- ich kapacitu, pokiaľ ide o výkonné a finančné riadenie,
- ich technickú a logistickú kapacitu vo vzťahu k naliehavosti plánovaných operácií,
- ich skúsenosti v danej oblasti,
- ich pripravenosť stať sa v prípade potreby súčasťou zvláštneho koordinačného systému ustanoveného pre vedenie zásahu,
- ich povest' a záruku nestrannosti pri plnení zverených úloh.

Článok 7

1. Všetky finančné zmluvy a dohody uzavreté na základe tohto nariadenia sú podľa platných pravidiel kontrolované Komisiou a Účtovným dvorom.

2. Komisia môže vykonávať kontroly a inšpekcie na mieste v súlade s nariadením Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 z 11. novembra 1996 o kontrolách a inšpekciách na mieste vykonávaných Komisiou s cieľom ochrany finančných záujmov Európskych spoločenstiev proti podvodom a iným porušeniam predpisov⁽¹⁾. S cieľom zodpovedajúcej ochrany finančných záujmov spoločenstva Komisia prijme opatrenia v súlade s nariadením Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 zo 18. decembra 1995 o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev⁽²⁾.

Článok 8

1. Rozpočtový orgán každý rok určí v rámci finančnej prognózy celkový ročný limit pre financovanie zásahov podľa tohto nariadenia.

2. Doba trvania akcií uskutočňovaných na základe tohto nariadenia je obmedzená a nesmie prekročiť šesť mesiacov.

3. Vo výnimočných prípadoch, vyžaduje to zvláštna povaha alebo intenzita krízy, sa môže Komisia rozhodnúť pre doplnkovú akciu. Táto doplnková akcia plní rovnaké úlohy ako akcia pôvodná.

Článok 9

1. Keď Komisia prijme rozhodnutie, bezodkladne informuje Radu o schválených akciách a projektoch, pričom výslovne uvedie, o aké čiastky sa jedná, na čo sú určené a kto bude ich partnerom. Ďalej Komisia informuje Radu o priebehu akcií a projektov a v prípade nutnosti o ich dôsledkoch.

2. Na konci šesťmesačného obdobia uvedeného v čl. 8 ods. 2 a okamžite po ukončení akcie Komisia akcií posúdi, určí, či bolo

dosiahnuté vytýčených cieľov, a v prípade potreby vyvodí závery s cieľom zlepšenia účinnosti ďalšieho zásahu. Ak to bude nutné, zahŕňa hodnotenie aj následky akcií v súvislosti s existujúcimi nariadeniami a programami spoločenstva. O výsledkoch hodnotenia Komisie bezprostredne informuje Radu.

Článok 10

1. Komisia s cieľom zvýšenia spojitosti, súčinnosti a účinnosti zásahov zaistí, aby akcie uskutočňované na základe mechanizmu rýchlej reakcie, boli účinne koordinované s akciami členských štátov, vrátane koordinácie na mieste. Za týmto účelom sa Komisia a členské štáty navzájom informujú o uskutočňovaných alebo zamýšľaných akciách.

2. Komisia podporuje koordináciu a spoluprácu s medzinárodnými a miestnymi organizáciami. Zaistuje, aby akcie vykonávané na základe mechanizmu rýchlej reakcie, boli koordinované a v súlade s akciami medzinárodných a miestnych organizácií a agentúr.

3. Prijmú sa potrebné opatrenia, aby príspevok spoločenstva sa stal známym.

Článok 11

Do 31. decembra 2005 Rada toto nariadenie preskúma. Za týmto účelom odovzdá Komisia Rade najmenej 6 mesiacov vopred správu, ktorá bude obsahovať celkové zhodnotenie, jeho pôsobnosť a návrhy, ako by v prípade potreby malo vypadáť ďalšie nariadenie, alebo ako zmeniť a doplniť to súčasne.

Článok 12

Toto nariadenie nadobúda platnosť tretí deň po uverejnení v Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev.

Toto rozhodnutie sa bude uplatňovať do 31. decembra 2006.

Toto nariadenie je záväzné vo svojej celistvosti a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 26. februára 2001

Za Radu
predseda
A. LINDH

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 292, 15.11.1996, s. 2.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 312, 23.12.1995, s. 1.

PRÍLOHA

Nariadenia/rozhodnutia vo vzťahu k zemepisným oblastiam

- Nariadenie Rady (EHS) č. 3906/89 z 18. decembra 1989 o hospodárskej pomoci Maďarskej republike a Poľskej ľudovej republike ⁽¹⁾.
- Nariadenie Rady (EHS) č. 443/92 ze 25. februára 1992 o finančnej a technickej pomoci rozvojovým štátom Ázie a Latinskej Ameriky a o hospodárskej spolupráci s nimi ⁽²⁾.
- Nariadenie Rady (EHS) č. 1734/94 z 11. júla 1994 o finančnej a technickej spolupráci s okupovanými územiami ⁽³⁾.
- Nariadenie Rady (EHS) č. 1488/96 z 23. júla 1996 o finančných a technických opatreniach týkajúcich sa reformy hospodárskych a sociálnych štruktúr v rámci spolupráce medzi Európou a štátmi Stredomorskej oblasti ⁽⁴⁾.
- Nariadenie Rady (ES, EURATOM) č. 99/2000 ze 29. decembra 1999 o poskytnutí pomoci partnerským štátom vo východnej Európe a strednej Ázii ⁽⁵⁾.
- Nariadenie (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 1726/2000 z 29. júna 2000 o spolupráci s Južnou Afrikou v oblasti rozvoja ⁽⁶⁾.
- Nariadenie Rady č. 2666/2000 o pomoci Albánsku, Bosne a Hercegovine, Chorvátsku, Federálnej republiky Juhoslávi a bývalej juhoslovanskej republiky Macedónsku, zrušujúceho nariadenie (ES) č. 1628/96 a ktoré mení a dopĺňa nariadenie (EHS) č. 3906/89 a (EHS) č. 1360/90 a rozhodnutie č. 97/256/ES a 1999/311/ES ⁽⁷⁾.
- Dohoda o spolupráci AKT podpísaná v Cotonou 23. júna 2000 (v priebehu ratifikácie).
- Štvrtý dohovor AKT-EHS ⁽⁸⁾: (text dohody, finančného protokolu, protokolov č. 1 až 9 a vyhlásenia).

Nariadenia/rozhodnutia vo vzťahu k rôznym odvetviám (potravinová pomoc, rekonštrukcia, organizácie tretieho sektora a pod.)

- Nariadenie Rady (ES) č. 1292/96 z 27. júna 1996 o politike potravinovej pomoci, jej vykonávaní a zvláštnych opatreniach na podporu zaistovania potravín ⁽⁹⁾.
- Nariadenie Rady (ES) č. 2258/96 z 22. novembra 1996 o akciách obnovy a rekonštrukcie v rozvojových štátoch ⁽¹⁰⁾.
- Nariadenie Rady (ES) č. 443/97 z 3. marca 1997 o akciách na pomoc vyhladeným skupinám obyvateľstva v rozvojových štátoch Ázie a Latinskej Ameriky ⁽¹¹⁾.
- Nariadenie Rady (ES) č. 1658/98 zo 17. júla 1998 o spoločnom financovaní akcií na pomoc rozvojovým štátom s európskymi organizáciami tretieho sektora ⁽¹²⁾.
- Nariadenie Rady (ES) č. 1659/98 zo 17. júla 1998 o decentralizovanej spolupráci ⁽¹³⁾.
- Rozhodnutie Rady 1999/25/Euratom zo 14. decembra 1998, ktorým sa prijíma niekoľkoročný program činnosti (1998 až 2002) v jadrovej oblasti týkajúcej sa bezpečnej dopravy rádioaktívnych materiálov, bezpečnostných opatreniach a priemyselnej spolupráce týkajúcej sa zabezpečenia určitých aspektov bezpečnosti jadrových zariadení v štátoch združených v programe Tacis ⁽¹⁴⁾.
- Nariadenie Rady (ES) č. 975/99 z 29. apríla 1999, ktorým se stanovujú požiadavky na vykonávanie rozvojovej spolupráce, ktorá prispieva k všeobecnému cieľu rozvoja a upevneniu demokracie a právneho štátu, ako aj k dodržiavaniu ľudských práv a základných slobôd ⁽¹⁵⁾.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 375, 23.12.1989. Naposledy zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 2666/2000 (Ú. v. ES L 306, 7.2.2000, s. 1).

⁽²⁾ Ú. v. ES L 52, 27.2.1999, s. 1.

⁽³⁾ Ú. v. ES L 182, 16.7.1994, s. 4. Naposledy zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 2840/98 (Ú. v. ES L 354, 30.12.1998, s. 14).

⁽⁴⁾ Ú. v. ES L 189, 30.7.1996, s. 1. Naposledy zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 2698/2000 (Ú. v. ES L 311, 12.12.2000, s. 1).

⁽⁵⁾ Ú. v. ES L 12, 18.1.2000, s. 1.

⁽⁶⁾ Ú. v. ES L 198, 4. 8.2000, s. 1.

⁽⁷⁾ Ú. v. ES L 306, 7.12.2000, s. 1.

⁽⁸⁾ Ú. v. ES 229, 17.8.1991, s. 3. Dohovor naposledy zmenený a doplnený dohodou podpísanou na ostrove Mauritius 4. novembra 1995 (Ú. v. ES L 156, 29.5.1998, s. 3).

⁽⁹⁾ Ú. v. ES L 166, 5.7.1996, s. 1.

⁽¹⁰⁾ Ú. v. ES L 306, 28.11.1996, s. 1.

⁽¹¹⁾ Ú. v. ES L 68, 8.3.1997, s. 1, naposledy zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 1880/2000 (Ú. v. ES L 227, 7.9.2000, s. 1).

⁽¹²⁾ Ú. v. ES L 213, 30.7.1998, s. 1.

⁽¹³⁾ Ú. v. ES L 213, 30.7.1998, s. 6.

⁽¹⁴⁾ Ú. v. ES L 7, 13.1.1999, s. 31.

⁽¹⁵⁾ Ú. v. ES L 120, 8.5.1999, s. 1.

- Nariadenie Rady (ES) č. 976/99 z 29. apríla 1999, ktorým sa stanovujú požiadavky na vykonávanie opatrení spoločenstva iných než opatrení týkajúcich sa rozvojovej spolupráce, ktoré v rámci politiky spolupráce spoločenstva prispievajú k všeobecnému cieľu rozvoja a upevneniu demokracie a právneho štátu, ako aj k dodržiavaniu ľudských práv a základných slobôd v tretích štátoch ⁽¹⁾.
- Nariadenie Rady (ES) č. 1080/2000 z 22. mája 2000 o podpore nestálej misii Spojených národov v Kosove a úradu vysokého komisára v Bosne a Hercegovine ⁽²⁾.
- Rozhodnutie Rady zo 17. júla 2000 týkajúce sa príspevku spoločenstva do medzinárodného fondu „Znovusplavenie Dunaja“ (2000/474/ES), ⁽³⁾.
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2493/2000 zo 7. novembra 2000 o opatreniach zaistujúcich plnú integráciu problematiky životného prostredia do procesu rozvoja v rozvojových štátoch ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 120, 8.5.1999, s. 8.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 122, 24.5.2000, s. 27.

⁽³⁾ Ú. v. ES L 187, 26.7.2000, s. 45

⁽⁴⁾ Ú. v. ES L 288, 15.11.2000, s. 1.